

Nr 2/2004

Robotrekylen

Infoblad till medlemmar i RHF, Robothistoriska Föreningen, Arboga

Text: Stig Jäderlund

Red: Lars Frennemo

Om infobladet:

"Robotrekylen" syftar på att **reky** i vid mening kan innebära "efterlämnade intryck". Här menar vi då intryck från hela processen, dvs allt från projektering och uppbyggnad av det svenska robotförsvaret fram till visning av de historiska samlingarna i Robotmuseet.

Syftet är att fortlöpande informera medlemmarna om den aktuella verksamheten i museet.

Fortfarande ökar tillströmningen av besökare, de flesta i form av förbokade grupper. Årets facit är på väg mot bortåt 2000 besökande. Den i förra numret nämnda Kultivalen bidrog till det ökade intresset på främst hemmaplan.

I förra numret flaggades för ett möjligt bidrag från Riksantikvarieämbetet på temat arbetslivsmuseum. Vi fick hela 60 000 kr, som en tacksam hjälp till vårt utvecklingsarbete.

Lokalfrågan är på god väg att lösas. Dock innebär detta ett ekonomiskt åtagande för oss, som kräver en hel del extra insatser, för att t ex få fler sponsorer.

Sedan sist har alla de stora fönstren i utställningslokalen inbrottssäkrats, genom att vi har monterat järngaller på insidan.

Vad har hänt sedan sist?

De 16 mm filmer från "vinden" på Tre Vapen, konverteras nu till DVD vid Svenska Filminstitutets arkiv i Grängesberg. Arbetet beräknas bli klart i början av 2005.

Inventering och sortering av alla diabilder, också från Tre Vapen, har genomförts till stor del. I samarbete med Arboga Mediainstitut, konstrueras bildspel som "enkla" laborationer för mediautbildningen.

Robotskjutsimulatorn Rb 05 har drabbats av problem. Många möjligheter att skaffa reservdelar har prövats, hittills utan resultat. Ett kretskort från F15 flygmuseum kan ev vara lösningen.

Äntligen har Rb 68 Bloodhound kommit på "iögonenfallande" plats framför museet. Storleken gör att den drar uppmärksamhet till sig, och därmed fler besökare till oss.

Peenemündebesök

Alltsedan museet fick en tysk V1-robot har frågorna hopat sig: Hur startade robotutvecklingen före och under andra världskriget? Fakta var ju kända om de 10 000 V1, som sändes mot London, följda av 3000 V2, som var betydligt större. Den svenska utvecklingen av tekniken startade efter det att vrakspillror från ett antal misslyckade prov från Peenemünde på den nordtyska ön Usedom kraschat i södra Sverige.

Svaren på frågorna borde alltså finnas på Peenemünde, varför tio intresserade från RHF styrde kosan dit via Sassnitz och Stralsund i tre bilar 9 – 12 oktober. Den egna insatsen per deltagare kunde begränsas till ca 2000 kr. En lokal guide var bokad, Joachim Saathoff, med ingående kännedom om både historik och de minröjda områden, som var ofarliga att befara. Han hade också startat ett "Bettenmuseum" på området!

Behållningen av de två intensiva hel-dagarna motsvarade förväntningarna med råge. Guidens beskrivningar av fabriker och verkstäder, utskjutningsramper och provplatser, återuppväckte ruinhögarna efter hundratals byggnader i vår fantasi. Inte minst det dagliga livet inom det avspärrade hemliga området för de fler än 10 000 arbetarna var tankeväckande, eftersom många av dem var tvångsrekryterade.

De anläggningar, som inte bombades av de allierade under kriget, sprängdes omsorgsfullt av ryssarna, när de tagit över området efteråt. Bara kolkraftverket var intakt. Det byggdes för att försörja fabriken för flytande syre till V2, och var nu ett stort och välutrustat museum.

Sammanfattningsvis blev resan en minnesvärd upplevelse. Många av frågorna har fått svar, massor med intryck har hämtats hem och faktaböcker har köpts på plats. Till och med skrotdeklar av robotar från 1940-talet hittades i skogen, och kompletterar nu våra samlingar.

Bilden visar gruppen vid en minnessten på den uppskjutningsplats, där bl a den V2 avfyrades, som kraschade 1944-06-13 i Bäckebo i Småland. Inskriptionen lyder: "Abschussstelle der A4-Raketen" (A4 var arbetsnamnet för V2).

Deltagare från vänster: Christer Skoglund, Antero Timofejeff, Arne Tell, Lars Frennemo, Göran Gustavsson, Tomas Karlsson, Kjell-Åke Lindahl, Stig Jäderlund, Erik Prisell. Bakom kameran står Yngve Löthman.

En limerick på hemvägen (av red):

Ett nyfiket robotgäng "aus Schweden"
åkte till Peenemünde härförleden
efter sextio år
i V1:ans spår.
Fann ett sängmuseum; symbol för freden?

Vad är på gång närmast?

Bland de många projekt vi har på den digra önskelistan hoppas vi orka genomföra några under vintern-våren:

- Strilrum med jakt- och rbledarbord i en miljöriktig inramning av inspelade flygföretag och autentisk PPI-belysning.
- Uppmontering av en Utb JA37, dvs utrustning för utvärdering av piloters resultat från genomförda uppdrag.
- Inhägnad av uteplatsen med staket och belysning av robotarna.
- Vi hoppas att Rb 67 Hawk kan komplettera uteplatsen. En möjlighet har ev öppnats att från Danmark överta en lavett med tre robotar, plus en separat robot för den inre utställningen.

Medlemsinformation

För att spara porto får alla befintliga medlemmar redan nu inbetalningskort för medlemsavgiften 2005. (Obs: Nya betalningar efter 1 okt gäller även det kommande året)

Medlemsantalet är nu närmare 130, och vi hoppas på en fortsatt ökning. När alla besökare sprider information om våra samlingar, bör fler vara villiga att betala 100 kr/år och därmed stödja museet ekonomiskt. Sprid gärna detta budskap till både "robotbekanta" och andra! Postgironumret är 21 09 78-3.

Faktaruta:

Adress: Glasbruksgatan 1
732 31 Arboga
Tel: 0589-104 99 (museet)
E-post: robotmuseum@tiscali.se
Hemsida: <http://home.tiscali.se/robotmuseum>
Postgiro: 21 09 78-3

Kontakter:

Stig Jäderlund (guidning)
tel 0589-122 05, mobil 073-624 03 03
E-post: stig.jaderlund@home.se

Yngve Löthman (sekreterare)
tel 0581-62 00 87
E-post: yngve.lothman@telia.com

Kjell-Åke Lindahl (guidning)
tel 0589-152 20

Arne Tell (guidning)
tel 0589-130 05

Antero Timofejeff (guidning)
tel 0589-411 41, mobil 070-572 73 53
E-post: timtim@swipnet.se

Kjell Andersson (kassör)
tel 0589 – 15978, mobil 070-366 66 51
E-post: kjell.andersson@aerotechtelub.se

Lars Frennemo (red)
tel 0589-131 53
E-post: lars.frennemo@swipnet.se